

Konferencja Prezesów Towarzystw Lekarskich

*korespondencja: Naczelna Izba Lekarska, ul. Sobieskiego 110, 00-764 Warszawa,
e-mail: kptl@nil.org.pl*

APEL

Konferencji Prezesów Towarzystw Lekarskich w sprawie medycznego stosowania fentanylu i jego roli w leczeniu bólu

Towarzystwa Lekarskie z niepokojem śledzą doniesienia medialne wskazujące na zagrożenia wynikające z niemedycznego stosowania fentanylu. Niestety, doniesienia te stygmatyzują i przerażają pacjentów, dla których fentanyl stanowi optymalną opcję terapeutyczną. Powoduje to poczucie zagrożenia i staje się przyczyną żądań zamiany fentanylu na inny lek przeciwbólowy, nierzadko znacznie mniej skuteczny, lub nawet zaprzestania stosowania leku bez porozumienia z lekarzem. Niepokój budzą także pośpieszne działania, które pod hasłem kontroli nieprawidłowej preskrypcji fentanylu i innych leków przeciwbólowych wprowadzają dodatkowe do już istniejących utrudnień właściwego, zgodnego z aktualną wiedzą medyczną leczenia silnego bólu i powodują ograniczenia dostępności skutecznych leków oraz cierpienie chorych. Fentanyl jest silnym opioidowym lekiem przeciwbólowym i stosowany w zarejestrowanych wskazaniach, w terapeutycznej dawce ustalonej indywidualnie, gdy leczenie odbywa się pod nadzorem lekarza, jest skutecznym i bezpiecznym lekiem. Bez fentanylu nie ma możliwości prowadzenia indywidualizowanej terapii bólu w licznych specjalnościach lekarskich, w Oddziałach Anestezjologii i Intensywnej Terapii, w medycynie bólu, medycynie paliatywnej, medycynie ratunkowej i wielu innych. Korzyści z prawidłowego, medycznego podawania w celach terapeutycznych fentanylu i innych leków opioidowych, jak morfina, oksykodon, buprenorfina zdecydowanie przewyższają ryzyko, które zawsze przy stosowaniu silnie działających leków jest obecne i tylko w zastosowaniach medycznych, pod opieką lekarzy i przeszkolonych pracowników ochrony zdrowia jest odpowiednio kontrolowane. Oczywistym jest, że fentanyl stosowany bez nadzoru medycznego w celach nieterapeutycznych, do odurzania się, powoduje uzależnienie oraz bardzo duże zagrożenie dla zdrowia i życia przyjmujących go osób. Niemedyczne stosowanie fentanylu w innych krajach już jest tragiczną w skutkach epidemią. Jednak nie wolno tych niebezpieczeństw rozciągać na pacjentów, u których fentanyl wskazany jest w celach terapeutycznych. Dlatego uczestnicy Konferencji Prezesów Towarzystw Lekarskich apelują o: 1. Odpowiedzialne informowanie społeczeństwa o korzyściach medycznego stosowania fentanylu oraz zagrożeniach związanych z używaniem go do celów niemedycznych i staranne ważenie słów używanych w przekazach medialnych w celu ograniczenia obaw pacjentów z bólem, także bólem u kresu życia. 2. Wprowadzanie skutecznego monitoringu preskrypcji opioidów bez powodowania utrudnień dostępu do analgetyków opioidowych, w tym fentanylu, dla pacjentów, dla których leki te stanowią podstawowy i niezbędny środek skutecznej walki z bólem. 3. Poprawę dostępności nowoczesnych metod leczenia bólu zgodnych z aktualną wiedzą medyczną. 4. Powołanie stałego zespołu ekspertów przy Ministrze Zdrowia do spraw leków zawierających substancje psychoaktywne. Zespół ten miałby za zadanie wypracowanie racjonalnych zasad przepisywania, dystrybucji i kontroli leków przeciwbólowych oraz innych środków zawierających substancje psychoaktywne, aby zapewnić najlepszą dostępność do nowoczesnych metod leczenia, jednocześnie przeciwdziałając patologicznym zjawiskom ich nadużywania lub używania niezgodnego z zasadami.

Warszawa, 10.07.2024 r.